

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 220. — ŠTEV. 220.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 19, 1928. — SREDA, 19. SEPTEMBRA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Floridska obal v razvalinali.

POVZROČENA ŠKODA DOSTI HUJŠA KOT PRED DVEMI LETI

Vse žice so potrgane v Savannah, ko je prodril vihar, zmanjšani v sili, proti severu ter pustil za seboj opustošenje v Floridi. — Skupno število smrtnih slučajev v Zapadni Indiji in v Ameriki prekaša tisoč. — Poročilo pomožnih delavcev pravi, da je bil hurikan v Palm Beach hujši kot pa vihar v Miami. — Le trije ubiti, a na stotine ranjenih.

Vihar, zmanjšani v intenzivnosti, a še vedno razsajajoč po deželi z naglico 65 milj na uro, se je pomaknil severno skozi Georgijo ter bo povzročil hladno in deževno vreme severno do držav Nove Anglije.

Rdeči križ v West Palm Beach je sporočil, da je bil tam vihar hujši kot v Miami leta 1926 glede škode. Policijska poročila pa javljajo, da so se tam smrtno ponesrečili le trije ljudje.

Skupno število smrtnih slučajev v Zapadni Indiji in Floridi cenijo na več kot tisoč.

27 smrtnih slučajev in na stotine poškodovanih je bilo v Floridi. Številna prizadeta mesta niso mogla poslati dosedaj poročil.

Znani smrtni slučaj v Zapadni Indiji vključujejo: — 150 oseb na Guadelupe otokih; 200 v Portorico; 25 na Leeward otokih; 13 na Nevins Island; in 6 na Virgin Islands. Veliki val je povečal grozote hurikana na Guadelupe otoku.

Tifus je izbruhnil v Aguadilli, Portorico ter povečal nevarnosti lakote. Kakih petsto oseb beži proti West Palm Beachu, ker obdaja mesta vodovje jezera Okeechabee.

Zapadna obal Florid je trpela resno škodo in močno so bili tudi poškodovani deli citrus okraja v notranjosti.

Pomožno delo je bilo pospešeno v vseh delih od viharja prizadetega ozemlja.

WASHINGTON, D. C., 18. septembra. — Tropični hurikan, ki je prihrul v nedeljo nad Palm Beach, je bil hujši kot orkan, ki je razdejal Miami pred dvema leti, soglasno s poročilom, katerega je dobil glavni stan Rdečega križa.

V poročilu se glasi: — Tri četrtine domov v West Palm Beachu je poškodovanih. Velik del je popolnoma uničen. — Skoro vsaka trgovska hiša je omajana. Naglica vetera je bila za deset odstotkov večja kot pa tekem viharja v Miami. Poškodbe so temu primerno večje.

— Izguba življenj ni sedaj še določena. Le dve tretini potrebne bolniške kapacitete sta na razpolago. Zdravnikov, bolniških strežnic, zdravniških potrebščin in serum je treba, da se odpomore položaju, o katerem se domneva, da prekaša nesrečo v Miami.

— Nujna akcija je potrebna, da se zmanjša trpljenja ter reši življenja.

WEST PAUL BEACH, 18. sept. — Policijski glavni stan tukaj je objavil, da so postali le trije ljudje žrtve zadnjega viharja. Vsi trije pa so bili neidentificirani.

Na stotine poškodovanih pa je bilo obvezanih v improviziranih bolnicah, večinoma radi manjših poškodb.

Pomoč prihaja hitro od juga. Fort Lauderdale ambulanca je dospela pred opoldne, da odvede nekaj poškodovanih v oni kraj in da olajša kongestijo v tukajšnjih bolnicah.

Zalostno slike je nudilo danes mesto. Drevesa so bila zlomljena ter oropana vsega zelenja.

Ljudje so bili danes brez zajtrka, ker ni bilo nobene luči, plina ali vode.

HOOVER JE BAJE PRIDOBIL ZASE DRŽAVO NEW JERSEY

Republikanski nominiranec pričakuje najboljše od iztoka po pozdravnih demonstracijah v Jersey. — Obljubil je pomoč delavcem v svojem govoru v Newarku. — Obljubil je nadaljno prosperiteto, visoke mezde in omejitve injunkcij.

NEWARK, N. J., 18. septembra. — Herbert Hoover je prepričan, da je našel očividno srečno in solidno republikansko organizacijo tukaj, v srcu mokraškega iztočnega bojnega polja, o katerem je bil prepričan, da bo nudil najostrejši del njegovega boja za predsedniško izvolitev.

Serijski parad in demonstracij je prepričala njega in njegove svetovalce, da pričakuje lahko najboljše iz te pokrajine.

Govor Mr. Hooverja je potisnil na stran vsa druga vprašanja, — je rekel senator Edge. — Jaz sem prepričan, da je pridobil organizirano delo preko cele dežele. Vem, da mu je bila zagotovljena republikanska zmaga v New Jersey vsled njegovih izjav glede prosperitete.

Morgan A. Larsen, republikanski kandidat za guvernerja, je soglašal s senatorjem Edge ter rekel, da bo Hoover-Curtis tikel zmagal v New Jersey z večino 300 tisoč glasov. (Keane, republikanski kandidat za zveznega senatorja, pa je rekel: — Tisoč in tisoč smehljajočih se obrazov je pokazalo, da bo naš bodoči predsednik.

Čeprav niso rekli tega, so vendar trije veliki voditelji republikanske stranke v New Jersey stali pod utisom izjav glede prosperitete ter rekli, da ne bo prohibicijsko vprašanje igralo pričakovane glavne vloge v tem mokraškem ozemlju.

Mr. in Mrs. Hoover sta preživela noč na domu Thomas A. Edisona v West Orange.

Njegov večerajšnji zaposleni dan je dosegel svoj višek z govorom o orožarni, katerega je poslušalo kakih 10,000. Več tisočev pa je stalo zunaj, ki so poslušali govor skozi loud speakers.

V svojem nagovoru je obljubil neprestano prosperiteto pod protektivnim tarifom, o katerem je rekel, da bo vzdržal visoke ameriške delavske plače. Nadalje se je zavzel za nadaljno omejevalno priseljevanje in za ustanavljanje prevelike uporabe injunkcij v delavskih sporih.

Trije mrtvi v alžirskem viharju.

ALŽIR, Afrika, 18. septembra. Trije ljudje so bili ubiti in več se jih pogreša, po močnem viharju in naluvi.

Škoda se čeni na pet milijonov frankov.

ARETACIJA MEHIŠKEGA DUHOVNIKA

V Mehiki je bil aretiran katoliški duhovnik, ki je obdolžen zarote za strmoglavljenje obstoječe mehiške vlade.

MEXICO CITY, Mehika, 18. septembra. — List El Universal je objavil danes brzojavko iz Guadalupe, v kateri se glasi, da so vojaške oblasti aretirale katoliškega duhovnika Mateo Chavez pod obdolžbo, da se je zarotil za strmoglavljenje obstoječe vlade.

Minister za meddržavne odnose, Portes Gil, je odpisal danes, na povelje predsednika Callesa brzojavno navodila na vse državne guvernerje, naj odpro vse katoliške cerkve, ki so še zaprte, za javno božjo službo.

V poročilih se je dostavilo, da bodo sledila navodila za stvarjenje krajevnih kulturnih zvez, ki naj bi prevzele cerkve. Vsled povelja ni bilo stališče vlade napram cerkvam prav nič dotaknjeno. Cerkve ne bodo vrnjene katolikom, pač pa enostavno le zopet otvorjene za službo božjo.

Štirje vladni uslužbeni so bili ubiti in več potnikov je bilo ranjenih, ko je večeraj skočil iz tira osebni vlak Mexico City—Guadalajara v bližini Monte Leon.

Domneva se, da so banditi raztrgali tračnice v pričakovanju, da bodo lahko oplenili potnike ter oropali vlak. Aprila meseca je skočil v isti okolici vlak iz tira, naker je bil izropan.

Pred kratkim se je poročalo, da je bilo toliko železničarjev ubitih ali ranjenih pri takih napadih, da so se drugi sedaj branili delati na vlakih, ki vozijo skozi pokrajino.

OBREGONOV UBIJALEC PRED SODNIKI

Desni na sliki je Jose de Leon Toral, ki je ustrelil novoizvoljenega mehiškega predsednika Obregona.

AL SMITH JE IZBORNO INFORMIRAN

Gov. Smith je informiran glede strankarskih vprašanj na poti proti Zpadu. — Poslal je pred seboj poizvedovalca skozi vznemirjeno ozemlje.

OMAHA, Nebr., 18. septembra. Governor Al Smith je uveljavil vse varnostne odredbe proti morebitnim napakam, ko je dospel danes v Omaha. Vedel je, koga mora spoznati in kakšnim krajevnim političnim vprašanjem se mora izogniti.

Vse dni je bil informiran o položaju v Nebraski. Charles S. Hand, tajnik župana Walkerja iz New Yorka in prejšnji časnikar, je potoval pred Smithom semkaj celi teden, da pregleda položaj ter prihrani Smithu številne nastavitvene mu pasti.

Hand je poročal guvernerju vsaki dan in Smith pripisuje njegovim informacijam veliko važnost.

Smith ve, da bo imelo to, kar bo rekel v Omahu, velik upliv na njegove prilike za izvolitev. Ni pričakovali, da bo ponudil farmerjem vse-zdravilno sredstvo ali panacejo. To bi dalo njegovim nasprotnikom priliko, da preluknjajo njegovo načrt. Domneva se, da se bo pečal s splošnostmi ter povdaril, da bo skušal rešiti poljedelski problem s najboljšimi strokovnjaki v slučaju, da bi bil izvoljen. Posvaril bo pred republikanskimi obljubami, ki so baje neodkritosrčne, kot razvidno iz dejstva, da je predsednik Coolidge vetiral McNary-Haugen predlogo.

Na svoj prvi dan kampanje je pokazal Smith, da namerava napraviti iz ne afero "rjavega klobuka". Smith se zaveda danes dejstva, da je daleč proč od Broadwaya in da je dejanski "v sovražno deželi".

Skrivnostni plavač plava po Kanalu.

CAPE GRIZ NEZ, Francija, 18. septembra. — Neki skrivnostni plavač je preplaval danes zjutraj Kanal v spremstvu več oseb v angleškem rešilnem čolnu.

Noben tukajšnji francoski uradnik ni mogel povedati, če je bil plavalec moški ali ženska. Nikdo ni vedel za ime čolna, ker ni imel nikakih identifikacijskih znakov. Vremenske razmere so bile ugodne. Plavač je kmalu izginil v megli, ker je bila vidljivost kaj slaba.

ogrožene od banditov. Najmanj pa zahtevajo boljše varstvo. Na vsakem vlaku se nahaja že od nekdaj vojaška straža. Demoliranja pa ni bilo mogoče preprečiti doslej, ker so napadli banditi potnike potem, ko so spravili vlake iz tira.

Mukdenske čete razorožile preostale severne zavezničke.

TIENSIN, Kitajska, 18. septembra. — Šantungske provincijalne čete so bile razorožene od mukdenskih sil v bližini Šimen, v provinci Šansi.

Delavci pričeli z delom.

SPRINGFIELD, Ill., 18. sept. — Devetdeset tisoč premogarjev je pričelo večeraj zopet delati v rovih Illinois, potem ko je bil ratificiran nov dogovor med lastniki premogovnikov ter uradniki krajevnih unij United Mine Workers.

NEMČIJA BREZ KONCESIJ

Nemški kancelar Mueller se je vrnil v Berlin praznih rok. — Dobil ni niti najmanjše koncesije. — Amerika stoji na stališču, da so reparacije in vojni dolgovi povsem ločene stvari.

PARIZ, Francija, 18. septembra. — Iz poročil v današnjih jutranjih listih je razvidno, da niso dali Nemčiji prav nikakih koncesij na ženevskih pogajanjih glede izpraznenja Porenske.

Kot pravi neki list se je vrnil kancelar Mueller v Berlin praznih rok.

Kot posledico pogovorov znanjega ministra Brianda z ostalimi člani francoskega kabineta se pričakuje v Ženevi predloge za stvarjenje "Evropske gospodarske in finančne unije" ki se bo morala proti koncu pečati z vprašanjem odškodnin in vojnih dolgov.

Čeprav se je namignilo, da bo sestavljena ta unija iz vodilnih evropskih dežel, vključno Nemčijo in da so pripravljeni vprašati za svet in privoljenje Združenih držav, je po prejšnjih debatah o reparacijah očividno, da se pripravljajo prejšnji zavezniki na to, da formulirajo skupno politiko ter spoje plačevanje Nemčije z zavezniškimi plačili.

WASHINGTON, D. C., 18. sep. V poročilih iz Ženeve vsebujejo namigavanja, da bodo zavezniške vlade vzporedno poskus, da napote Washington k soudeležbi pri delih komisije, ki se bo pečala z reparacijskimi problemi, so bila sprejeta v uradnih krogih zelo hladno.

Ameriška vlada je pogosto ponovila, da so po njenem mnenju reparacije in vojni dolgovi povsem ločene stvari in da ne obstaja zaenkrat nobenega povoda za domnevanje, da se je izvršila v tem stališču kaka izprememba ali da se jo namerava.

Jugoslavija dobila posojilo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. sep. Jugoslovansko finančno ministrstvo je objavilo, da je dovršila Jugoslavija priprave, da dobi od Nemčije posojilo \$23.800.000, s katerim denarjem bo dobavila lokomotive in železniški material za državne železnice.

Napačen sum dovedel do streljanja.

MOUNT HOLLY, N. J., 18. sep. Neki gozdni stražnik in predelavec neke farme sta streljala v bližini tukajšnjega kraja drug na drugega, ker sta se medsebojno smatrala za roparja in divjega tatu. Predelavec je bil ubit in lovski čuvaj težko ranjen.

Konferenca s premogovnimi lastniki v Indijani.

TERRE HAUTE, Ind., 18. sep. Podkomitej okraja št. 11, Indiana, United Mine Workers in Indiana Mine Ass. sta se danes zjutraj zopet sestala, da obnovita pred kratkim prekinjene konference. V priporjen bo poskus, da se pride do soglasja glede novega meznega tarifa.

Takozvana pevka je dospela.

Madama Gana Walska, ki je izdala tisoč dolarjev, ko je skušala doseči slavo operne pevke, je dospela danes v New York s parnikom "Paris". Ona je žena Harold F. MacCormicka, čikaškega kapitalista, ki se je dal tudi pomladiti ob priliki z poroke z njo.

Aeroplan nove vrste preletel kanal.

PARIZ, Francija, 18. septembra. Španski iznajditelj, La Cierva, je pristal danes v bližini Boulogne ter dovršil polet preko Angleškega kanala v avtorigo aeroplanu. Avtorigo aeroplan deluje na principu ptičjega poleta.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	1,000	\$ 18.40	Lir	100	\$ 5.90
"	2,500	\$ 45.75	"	200	\$ 11.50
"	5,000	\$ 91.00	"	300	\$ 16.95
"	10,000	\$ 181.00	"	500	\$ 27.75
"	11,110	\$ 200.00	"	1000	\$ 54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezam v starem kraju v stanju znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 431

